

Христос народився – радіємо щиро!
Благослови, Господи, Україну миром!

Білоцерківська міськрайонна газета

Громадська ДУМКА

Виходить з 30 серпня 1990 р. № 101-102 (14306-14307), 20 ГРУДНЯ 2024 р. Роздрібна ціна 9 грн. 00 коп.

АНДРІЙ СТЕПУРА, наш земляк, який зараз захищає Україну, а значить кожного з нас, 15 грудня відзначив день народження. З цієї нагоди про нього тепло згадують друзі, однокласники. А ми, розділяючи повагу і вдячність до нашого героя, приєднуємося з побажаннями йому міцного духу, доброго здоров'я, перемоги.

НАШІ АНДРЮХА

(СЛОВО ПРО ОДНОКЛАСНИКА І ТОВАРИША)

Сьогодні досить важко, а то й неможливо, відслідкувати ті причинно-наслідкові зв'язки, які лягли в основу нашої дружби з Андрюхою. Та й на той час навряд чи можна було б назвати нас справжніми «корешами». Ми не лізли один одному в душу, не присягалися назвати наших майбутніх дітей іменами одне одного, не обіцяли бути друзями до кінця життя і навіть не говорили про дівчат та про інші надважливі проблеми пубертатного віку.

Зазвичай ми просто поверталися однією дорогою зі школи, спілкувалися на теми досягнень іноземного автопрому, комп'ютерних технологій, обговорювали музику, виконавців і, звичайно, останні серії «Вольфрона» і «Трансформерів», які тоді показували по ICTV на вихідних. Досить часто одразу після уроків ми заходили до Андрія додому, де одразу робили «домашку», а потім займалися всякими творчими активностями – чи то малювали автомобілі на аркушах А4, чи то збирали конструктор або ж просто розмовляли. У ті часи ані інтернету, ані ютуба чи інших соцмереж не було, тож ми розважалися як могли.

Тут варто згадати, що з Андрюхою ми майже ніколи не «шукали пригод на свій зад». Незважаючи на інтелектуальну обдарованість, досить широкий кругозір і неймовірну допитливість, перевагу він надавав більш безпечним формам дозвілля. Краще обговорити нову модель «Мерседеса», а не лазити звалищем. Краще повторно подивитися по «відику» серію мультика, аніж вештатися покинутим овочесховищем. У крайньому разі раціональніше було зробити «домашку» на 2 дні вперед, аніж іти надвір, де холод і мряка. Тому тут він був радше винятком серед усіх моїх знайомих і приятелів.

З іншого боку, коли треба було когось розіграти, підколоти або дати таку «клікуху», щоб прилипла до людини на все життя, моєму другові просто не було рівних! Наприклад, одного разу ми вирішили трішки налякати мою молодшу сестру, яка гралася в пісочниці у дворі батьківської хати. Жодних злих міркувань – просто хотілось «поржати». Так от Андрюха, вдаючи із себе «наріка» з відповідною мімікою і моторикою, несамовито вломився в нашу хвіртку і поцікавився у маленької дівчинки, чи немає в неї часом маку. Перелякана сестра вмить зникла в нетрях обійстя, звідки незабаром вилетіла бабуся з ціпком, щоб гнати клятих наркоманів із двору. А зустріла тільки двох підлітків, які дико реготали.

Тут варто зазначити, що приколи на свою адресу Андрій завжди сприймав весело, креативно і без жодної агресії. Наприклад, коли він перед уроком фізкультури перевдягав взуття і багато хто з хлопців помітив дірку у його шарпетці, він із почуттям власної гідності та компетентності почав нам розповідати, що ми ще малі й нічого не розуміємо у новітніх розробках ЦРУ. Бо ніяка це не дірка, а новітня модель прихованої камери відеоспостереження з функціями інфрачервоного бачення і спектральним аналізом.

Андрюха був дуже допитливим, щиро цікавився багатьма речами і дійсно багато знав. Я це пояснював тим, що він мав найвищий показник IQ в класі, а от питанням, звідки він бере знання (нагадаю: ніякого інтернету тоді не було), я якось не цікавився. Для мене було набагато цінніше, приємніше і простіше дізнаватись від

нього про переваги двигуна «Mercedes» W210, про новий хіт «Jamiroquai», принцип роботи системи anti-shock плеєра «Sony Walkman», аніж вдаватися в такі дрібниці, як джерела походження даних. Для мене таким джерелом був він – і мене це повністю влаштовувало.

Що я пам'ятаю зі ставлення Андрія до навчання, так це те, що: А) він був відмінником і Б) сам процес навчання для нього був роботою, обов'язком, до якого слід ставитися з відповідальністю, дисципліною і «професіоналізмом». Випадки, коли він щось «зубрив», були поодинокі. Зазвичай він в усьому намагався розібратися, все систематизувати і знайти рішення тієї чи іншої задачі. А «зубрив», наприклад, список irregular verbs, бо інакше ти його ніяк не вивчиш.

Разом з тим він ніколи не ставився до цієї «роботи» як до якоїсь суперідеї, кабали або тягара. Треба зробити – буде зроблено старанно, якісно і вчасно. Якось так.

А ще я ніколи не помічав у нього нездорових амбіцій – бути розумнішим, відповідальнішим, стараннішим за інших. Може, тому, що він і так був таким. Природно, органічно, без примусу, і, як показало подальше життя, таким він і залишається.

Про його почуття гумору можна було б написати окрему велику статтю або ж невелику книгу. Якщо коротко, то «тролем» він був завжди. Навіть тоді, коли цього терміна ще не створили. Навіть зараз, збираючись нашою «шкільною» компанією, ми щоразу згадуємо його підколи, вигадки й розіграші – і завжди сміємося, як уперше, хоча з того часу минуло вже близько тридцяти років. І взагалі – з ним ніколи нікому з нас не було сумно або ж дискомфортно. Тільки одного-єдиного разу в житті поруч із ним мені було моторошно і страшно – коли ми зустрілися навесні 2024 року під час його відпустки з фронту. Він тоді сказав, що є висока вірогідність того, що більше ми не зустрінемося. У той момент він не посміхався. Але це був би не Андрій, якщо б через дві хвилини знову не почав розповідати про суворі армійські будні з оптимізмом, гумором, певною долею пофігізму і, звичайно, надією.

Ми, люди, – істоти соціальні. І досить високою мірою залежимо від свого оточення. Адже ті, кого ми впускаємо у своє життя, проростають в нас, як ліани в цегляний мур. І стають частиною нас самих. Хтось із відомих сказав, що твої друзі – це твоя сім'я, просто ви народилися не під одним дахом. Так хто ж для нас Андрій? Друг дитинства? Частина нас самих? Чи просто близька нам людина? Інколи важко описати словами якісь явища або стосунки. Тому в цьому тексті ми цього робити не будемо. Для нас Андрій – це просто НАШ АНДРЮХА. Нас це повністю влаштовує. І його – я впевнений – так же.

Василь ВАСИЛЬЄВ, однокласник

З Різдвом Христовим!

Хай закінчаться тривоги
Та настане Перемога!
Щоби в мирі Україна
Прославляла Бога!

Віддали Вітчизні найдорожче

Весь християнський світ – у передчутті Різдва. Україні ж, аби зустріти його бодай без нових трагедій, які готує щохвилини нам московський сусід-убивця, доводиться постійно класти на полях боїв своїх синів... Білоцерківська громада зі скорботою сприйняла чергові звістки про втрату земляків.

Від травм, отриманих під час виконання бойового завдання, помер двадцятивосьмирічний білоцерківець, головний сержант **Віталій Олександрович НАУМЕНКО**, командир відділення інженерно-саперної роти військової частини А 0139.

Прощалася Біла Церква і з солдатом **Ігорем В'ячеславовичем БАРИШПОЛЕМ** (1977 року народження). Він був курсантом 1-го навчального курсу школи загально-військової підготовки військової частини А1414. Вірний приязні захисника, українському народу, воїн помер 7 грудня.

Загинув у російсько-українській війні наш 42-річний земляк, старший солдат **Максим Михайлович БУКЕЛЬ**. Він служив водієм механізованого батальйону військової частини А 4773. Поліг 11 грудня, виконуючи бойове завдання поблизу Новополя Волноваського району на Донеччині.

КЛАНЯЄМОСЬ ПОДВИГУ ВОЇНІВ-ЗАХИСНИКІВ. ВІРИМО, ЩО ЇХНЯ ЖЕРТВА НЕДАРЕМНА І УКРАЇНА ОБОВ'ЯЗКОВО ЗДОБУДЕ ПЕРЕМОГУ В ЦІЙ НЕСПРАВЕДЛИВІЙ ВІЙНІ, ДІЖДЕТЬСЯ МИРУ.

ДОРОГІ НАШІ ЧИТАЧІ!

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА
НА ГАЗЕТУ
„ГРОМАДСЬКА ДУМКА”
НА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ
2025 РОКУ

ВАРТІСТЬ НА 1 МІСЯЦЬ:
44,00 грн – індекс 35027
– НА 3 МІСЯЦІ:
132,00 грн – індекс 35027
– НА 6 МІСЯЦІВ:
264,00 грн – індекс 35027

Вартість приймання передплати за 1 абонемент – 20 грн.

УВАГА! У вартість передплати не входять поштові витрати.

І власний біль, і біль свого народу...

Нещодавно в бібліотеці-філії № 5 відбулася літературна зустріч із поетом **КОСТЯНТИНОМ МОРДАТЕНКОМ**. На цій події була презентована нова книга його творів «Відлітають цвинтарі у вирій». Автора дуже креативно представила присутній директорка Білоцерківської ЦБС ім. П. Красножона пані **Леся Поліщук**, яка була ведучою заходу.

Свою нову книгу пан Костянтин присвятив «героїчній боротьбі українського народу з московитами». «Кожен вірш – це щось більше і відвертіше, промовистіше і яскравіше, ніж у моментний шал відчуттів і почуттів, вихлюпаних на папір...». Це цитати з книги автора і про автора. Насправді дуже важко передати ту емоційну енергетику, яку він дарує у своїх творах. Непросто читати вірші поета, а донести їх до слухача краще за самого пана Костянтина годі й сподіватися.

Щоб зрозуміти поезію Костянтина Мордатенка, потрібно, шановний читачу, пройти своєрідний «поетичне причастя», проникнутися співпереживаннями з автором, зрозуміти його величезну духовну силу, зануритися в складний світ його творчості – й аж тоді ви будете на одній хвилі з митцем. Його поезія не проста для сприйняття, але яка ж вона талановито-глибинна та розмаїта! Автор виступає і чутливим ліриком, якому вдається передати найтонші порухи душі, і громадянином, якого непокоять проблеми сучасного життя, ті криваві події, що творить російська імперія з ненькою Україною та її людьми. Своїми творами поет передає невимовний біль і страждання українського народу, та дзвенить у них і його власний біль.

Пишаємося нашим талановитим земляком, який народився та живе в Білій Церкві, навчався в загальноосвітній школі № 7, закінчив Київський національний економічний університет.

У творчому доробку поета, члена Національної спілки письменників України – до 30 книг. За збірки віршів «Тридцатое февраля» та «Рахманський Великдень» він здобув міську молодіжну літературно-мистецьку премію ім. М. Вінграновського.

Збірка «Любовоспас» відзначена міською літературно-мистецькою премією ім. І. Нечуя-Левицького за 2009 рік. Костянтин Мордатенко – лауреат премії голови Київської обласної державної адміністрації за 2009 рік у номінації «За творчі досягнення». У письмі поета дуже вдало поєднується класичний стиль з модерном.

Вірші Костянтина Мордатенка

можна побачити в мережі Facebook. Кількість читачів його сторінки невпинно зростає, а фахівці заявляють про нього як про «літературне диво». Тож не дарма поет зі своєю книгою «Відлітають цвинтарі у вирій» висунутий на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка 2025 року.

...Зустріч з автором була неймовірно емоційною та цікавою, зі жвавою дискусією та шаленою енергетикою гостя. Працівники читальної зали підготували книжкову виставку творів Костянтина Мордатенка.

Бажаємо пану Костянтину успіхів та наснаги, щоби його поетична муза надихала на нові творчі злети.

Світлана ХМІЛЬОВА,
завідувачка бібліотеки № 5

У 1956 році виходить фільм «Карнавальна ніч» режисера Ельдара Рязанова. І відразу ж мода переноситься на ялинку у вигляді годинника, на якому за 5 хвилин північ. Такі прикраси були і в Європі, але там годинник показує 12 ночі. Вийшла також серія «Народи СРСР» – фігурки з різними рисами обличчя і в національному вбранні.

Вплинув на асортимент новорічних іграшок і технічний прогрес, 1955-го випускають автомобіль «Победа», й вона теж прикрашає ялинку. В 1961 році Гагарін побував у космосі – найбільше досягнення СРСР того часу. Фігурки космонавтів, ракет, комет, супутників негайно вішають на новорічне дерево.

В епоху Микити Хрущова на ялинці – кукурудза, морква, перець, снопи пшениці, огірки та інші овочі-фрукти. Ялинка поступово перетворюється на виставку досягнень радянської економіки, господарства і культури.

Кустарне виробництво ялинкової іграшки в СРСР припиняється з 1966 року, починається машинне. Такі іграшки йдуть на потік, вони стають дуже одноманітними. Це кулі, сніжинки, бурульки, шишки тощо.

Історія новорічної іграшки як основної прикраси різдвяної ялинки

(Продовження. Початок у «ГД» від 6, 13 грудня)

робили ланцюжки з вати або ж майстрували іграшки з білтинів і марлі. Прикрасами іноді слугували дитячі ляльки, плюшеві іграшки, коробки з-під цукерок, згорілі лампочки розфарбовували й чіпляли за нитку на ялинку.

Після Другої світової верхівку, паралельно із зіркою, стала прикрашати піка, яка й до сьогодні актуальна. Мало хто знає походження цієї прикраси. Це фрагмент прусської каски: ялинкова піка з'явилася ще в роки Першої світової війни, але тільки при Гітлері це явище стало масовим, виготовлялася вона як зі свастикою, так і без. Серед трофеїв, які радянські солдати масово вивозили з переможеної Німеччини, були і ялинкові прикраси, в тому числі й верхівки у вигляді списа. Відбирали екземпляри без свастики та інших нацистських символів. В СРСР німецька піка стала досить популярною прикрасою і невдовзі зайняла почесне місце на радянських ялинках. Сьогодні мало хто здогадується про мілітаристське і нацистське коріння цієї симпатичної прикраси.

У середині 1950-х прикрасою ялинки стають казкові персонажі та інші літературні герої: Братик Кролик і Братик Лис, Червона Шапочка, Кіт у чоботях, Крокодил з «Тотоші й Кокоші», Лікар Айболіт, Сеньйор Помідор, Барон Апельсин, сестри Черешні з «Пригод Чиполліно».

В 70-х з'явився новий матеріал – поролон. Його починають використовувати у виробництві ялинкових прикрас. Також активно застосовують пластмасу, але іграшки зі скла залишаються актуальними. В 1990 роках з'явилися перші китайські прикраси, не дуже якісні й одноманітні, одного кольору. Вітчизняні заводи, що виготовляли ялинкові прикраси, зупиняються...

Далі буде

Світлана ПОПЛАВСЬКА,
завідувачка науково-методичного сектора КЗКОР
«Білоцерківський краєзнавчий музей»

14 грудня, в День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції, ми з повагою й болем згадуємо всіх, хто ціною власного життя й здоров'я зупинив смертоносну розбурхану стихію.

Із вдячністю за врятований світ

Цього дня, повідомляють офіційні джерела, до пам'ятного знака «Чорнобильський дзвін» у Білій Церкві прийшли жителі нашої громади, аби вшанувати пам'ять тих, хто в ніч із 25 на 26 квітня 1986 року одними з перших вирушили на охоплений велетенським полум'ям 4-й реактор Чорнобильської атомної електростанції, щоб рятувати людство від невидимого ворога – радіації. Ця жахлива трагедія в невеликому містечку на півночі України увійшла в історію, в усі хроніки людства як найбільша техногенна катастрофа.

Той вибух міг би стати останнім днем для України, якби у вогнище палаючого ядерного кратера не кинулися ліквідатори. Саме вони, жертвуючи собою, запобігли поширенню масштабної катастрофи.

30 листопада 1986 року було закінчено будівництво саркофага над зруйнованим четвертим енергоблоком Чорнобильської атомної електростанції.

Пам'ять загиблих, померлих і народжених жертв чорнобильського лиха білоцерківці вшанували хвилиною мовчання.

Цього ж дня відбулося покладання квітів до пам'ятного знака «Загиблим героям-пожежним», що в Парку Слави.

Вічна пам'ять та вдячність усім загиблим ліквідаторам та жертвам Чорнобильської трагедії – сьогодні від нас, завтра від наших дітей, онуків та правнуків.

Спеціальний мікроавтобус від німецьких друзів

Білоцерківська громада вчергове отримала допомогу від міст-партнерів з Німеччини – Брауншвейга та Люнебурга. В період новорічно-різдвяних свят німецькі друзі подарували автомобіль «Volkswagen Crafter» для перевезення маломобільних груп населення – клієнтів Білоцерківського центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Шанс».

Автомобіль оснащений спеціальним розкладним металевим пандусом, який зробить зручним перевезення осіб на кріслі колісному, а сидіння всередині салону трансформуються та переміщуються на потрібну відстань.

Депутат Білоцерківської міської ради Микола Дашкевич передав вітання з Різдвом і Новим роком від мерів Люнебурга й Брауншвейга та від організації

«Хоф Шлютер» і її керівника Андре Новотні: «Автомобіль переданий з великою любов'ю, і наші німецькі друзі будуть щасливі, коли отримають звіт, що автівку доставлено за призначенням».

Альона Івасюк, директор «Шансу», щиро подякувала за постійну допомогу та підтримку центру: «Цей автомобіль для нас дуже важливий, адже маємо багато дітей та дорослих з інвалідністю. Завдяки тому, що автобус спеціально обладнаний для такої категорії осіб, ми ще більше зможемо надавати цю послугу всім, хто її потребує».

Секретар Білоцерківської міської ради Володимир Вовкотруб подякував представникам німецьких міст-партнерів нашої громади, зауваживши: цей подарунок став можливим завдяки тому, що вже понад 20 років нашим містом опікується організація Петера Новотні. Окрему вдячність висловив депутатові Білоцерківської міської ради Миколі Дашкевичу за постійну допомогу громаді, ініціативність та комунікацію з міжнародними партнерами.

